

Datum van inontvangstneming : 09/05/2023

Zaak C-305/22**Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing in de zin van artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie****Datum van indiening:**

6 mei 2022

Verwijzende rechter:

Curtea de Apel Braşov (Roemenië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

11 april 2022

Persoon tegen wie het Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd:

C.J.

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Verzet tegen de tenuitvoerlegging, ingesteld door het Biroul executări penale din cadrul Curții de Apel București – Secția a II-a penală (Bureau executie strafzaken bij de rechter in tweede aanleg Boekarest - tweede strafkamer, Roemenië), betreffende de tenuitvoerlegging van het strafvonnis dat is gewezen door de Curtea de Apel București – Secția a II-a penală (rechter in tweede aanleg Boekarest - tweede strafkamer, Roemenië), waarbij de verdachte C.J. onherroepelijk is veroordeeld tot 4 jaar en 2 maanden gevangenisstraf en tot het verbod op de uitoefening van enkele rechten gedurende 3 jaar.

Voorwerp en rechtsgrondslag van de verwijzing

Op basis van artikel 19, lid 3, onder b), VEU en artikel 267 VWEU, wordt verzocht om uitlegging van artikel 4, punten 5 en 6, en van artikel 8, lid 1, onder c), van kaderbesluit 2002/584/JBZ, en ook van artikel 4, lid 2 en artikel 25 van kaderbesluit 2008/909/JBZ.

Prejudiciële vragen

1. Moet artikel 25 van kaderbesluit 2008/909/JBZ aldus worden uitgelegd dat, wanneer de rechter die een Europees aanhoudingsbevel uitvoert, artikel 4, punt 6, van kaderbesluit 2002/584/JBZ wenst toe te passen met het oog op de erkenning van de strafrechtelijke veroordeling, hij moet verzoeken om het krachtens kaderbesluit 2008/909/JBZ afgegeven vonnis en certificaat en toestemming moet verkrijgen van de veroordelende staat krachtens artikel 4, lid 2, van kaderbesluit 2008/909/JBZ?

2. Moet artikel 4, punt 6, van kaderbesluit 2002/584/JBZ junctis artikel 4, lid 2, en artikel 25 van kaderbesluit 2008/909/JBZ aldus worden uitgelegd dat de weigering om een met het oog op de tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf afgegeven Europees aanhoudingsbevel uit te voeren en de erkenning van de strafrechtelijke veroordeling zonder dat deze daadwerkelijk ten uitvoer wordt gelegd door middel van de hechtenis van de veroordeelde – omdat aan betrokkene gratie is verleend en de tenuitvoerlegging van de straf volgens het recht van de tenuitvoerleggingsstaat is geschorst – en zonder dat in de erkenningsprocedure toestemming van de veroordelende staat is verkregen, ertoe leiden dat de beslissingsstaat overeenkomstig artikel 22, lid 1, van kaderbesluit 2008/909/JBZ het recht verliest om de straf ten uitvoer te leggen?

3. Moet artikel 8, lid 1, onder c), van kaderbesluit 2002/584/JBZ aldus worden uitgelegd dat een vonnis houdende veroordeling tot een vrijheidsstraf op grond waarvan een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd waarvan de tenuitvoerlegging is geweigerd krachtens artikel 4, punt 6, [van dat kaderbesluit], indien het vonnis is erkend, maar niet daadwerkelijk ten uitvoer wordt gelegd door middel van de hechtenis van de veroordeelde – omdat aan betrokkene gratie is verleend en de tenuitvoerlegging van de straf volgens het recht van de tenuitvoerleggingsstaat is geschorst – zonder dat in de erkenningsprocedure toestemming van de veroordelende staat is verkregen, niet meer uitvoerbaar is?

4. Moet artikel 4, punt 5, van kaderbesluit 2002/584/JBZ aldus worden uitgelegd dat een beslissing om geen uitvoering te geven aan een Europees aanhoudingsbevel dat is afgegeven met het oog op de tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf, en om de strafrechtelijke veroordeling te erkennen op grond van artikel 4, punt 6, van kaderbesluit 2002/584/JBZ, maar deze niet daadwerkelijk ten uitvoer te leggen door middel van de hechtenis van de veroordeelde – omdat hem gratie is verleend en de tenuitvoerlegging van de straf volgens het recht van de tenuitvoerleggingsstaat (een EU-lidstaat) is geschorst – zonder dat in de erkenningsprocedure toestemming van de veroordelende staat is verkregen, een strafrechtelijke veroordeling door een derde land voor dezelfde feiten is?

Indien de vierde vraag bevestigend wordt beantwoord:

5. Moet artikel 4, punt 5, van kaderbesluit 2002/584/JBZ aldus worden uitgelegd dat een beslissing om geen uitvoering te geven aan een Europees

aanhoudingsbevel dat is afgegeven met het oog op de tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf, en om de strafrechtelijke veroordeling te erkennen op grond van artikel 4, punt 6, van kaderbesluit 2002/584/JBZ, waarbij de tenuitvoerlegging van de straf volgens het recht van de tenuitvoerleggingsstaat wordt geschorst, een veroordeling is die ten uitvoer wordt gelegd, indien het toezicht op de veroordeelde nog niet is begonnen?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht en rechtspraak van de Unie

Kaderbesluit 584/2002/JBZ van de Raad van 13 juni 2002, betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten: artikel 4, punten 5 en 6, en artikel 8, lid 1, onder c)

Kaderbesluit 2008/909/JBZ van de Raad van 27 november 2008 inzake de toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning op strafvonnissen waarbij vrijheidsstraffen of tot vrijheidsbeneming strekkende maatregelen zijn opgelegd, met het oog op de tenuitvoerlegging ervan in de Europese Unie: artikel 4, lid 2, artikel 22, lid 1, en artikel 25

Arresten 29 juni 2017, ██████████ (C-579/15) EU:C:2017:503, punt 22 en dictum nr. 2; 24 juni 2019, ██████████ (C-573/17), EU:C:2019:530, punten 82, 88 en dictum nr. 2; 29 juni 2016, ██████████ (C-486/14), EU:C:2016:483, punt 42, 27 mei 2014, ██████████ (C-129/14 PPU), EU:C:2014:586, punten 52, 53, 58, 63 e 64

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Legea nr. 340/2009 privind formularea de către România a unei declarații în baza prevederilor articolului 35 alineatul (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană (Wet nr. 340/2009 betreffende de indiening door Roemenië van een verklaring overeenkomstig artikel 35, lid 2, van het Verdrag betreffende de Europese Unie): artikel 2

Korte uiteenzetting van de feiten en het hoofdgeding

- 1 Op 15 oktober 2021 heeft het Biroul executării penale din cadrul Curții de Apel București – Secția a II-a penală (Bureau executie strafzaken bij de rechter in tweede aanleg Boekarest - tweede strafkamer, Roemenië) verzet aangetekend tegen de tenuitvoerlegging van strafvonnis nr. 131/27.06.2017, gewezen door de Curte de Apel București – Secția a II-a penală (rechter in tweede aanleg Boekarest - tweede strafkamer, Roemenië), herzien en onherroepelijk geworden bij strafbeslissing nr. 335/A/10.11.2020 van de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția penală (hoogste rechterlijke instantie - Strafkamer, Roemenië) (hierna: „strafrechtelijke veroordeling”), waarbij de verdachte C.J., die schuldig is bevonden aan meerdere strafbare feiten, onherroepelijk is veroordeeld tot 4 jaar en 2 maanden gevangenisstraf.

- 2 In hoedanigheid van executierechter heeft de Curte de Apel București – Secția a II-a penală het uitvoeringsbevel uitgevaardigd met betrekking tot vrijheidsstraf nr. nr. 200/20.11.2020 en op 25 november 2020 het Europees aanhoudingsbevel nr. 2/25.11.2020 (hierna: „EAB”) en ook een internationaal opsporingsbevel.
- 3 Nadat C.J. op 29 december 2020 was aangetroffen en in verzekering gesteld door de politie op Italiaans grondgebied, heeft het Italiaanse ministerie van Justitie op 31 december 2020 de Curte de Apel București in kennis gesteld van zijn aanhouding, en gevraagd in het Italiaans een EAB en aanvullende informatie te sturen naar de Corte di Appello di Roma (rechter in tweede aanleg Rome). Het EAB is per fax op dezelfde dag verstuurd en op 5 januari 2021 per e-mail en per post naar de Italiaanse rechterlijke autoriteiten in het Roemeens en Italiaans.
- 4 Op 12 januari 2021 hebben de Italiaanse rechterlijke autoriteiten gevraagd de strafrechtelijke veroordeling toe te sturen. Op 14 januari 2021 heeft de Curte de Apel București dat vonnis gestuurd naar de Corte di Appello di Roma. Tegelijkertijd heeft de Curte de Apel București, in hoedanigheid van executierechter, in het kader van de procedure van artikel 4, punt 6, van kaderbesluit 2002/584/JBZ, die is gevolgd op de procedures van kaderbesluit 2008/909/JBZ, meegedeeld het niet eens te zijn met de erkenning van het vonnis en de overname van de tenuitvoerlegging van de straf ten aanzien van de veroordeelde C.J. in Italië.
- 5 Nadat de Italiaanse rechterlijke autoriteiten om verduidelijking hadden gevraagd van de stelling in het laatste deel van de brief die op 14 januari 2021 is verzonden, heeft de Curte de Apel București op 20 januari 2021 meegedeeld dat, in geval van een weigering in de zin van artikel 4, punt 6, van kaderbesluit 2002/584 van de tenuitvoerlegging van een EAB dat is uitgevaardigd met het oog op de tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf, de Curte geen toestemming zou verlenen voor de incidentele erkenning en de overname van de tenuitvoerlegging van de straf door de Italiaanse Republiek in het kader van die procedure, en het verzoek op grond van kaderbesluit 2008/909 zou herhalen.
- 6 Op 22 februari 2021 is aan de Italiaanse rechterlijke autoriteiten op grond van de bepalingen van artikel 22 van kaderbesluit 2002/584 informatie gevraagd over het uitvaardigen van een beslissing tot tenuitvoerlegging van het EAB en de overlevering van C.J. aan Roemenië, en bij gebreke van een dergelijke beslissing ook om informatie over de stand van zaken met betrekking tot de procedure.
- 7 Op 20 mei 2021 heeft het Italiaanse ministerie van Justitie arrest nr. 73/2021/06.05.2021 van de Corte di Appello di Roma - Seconda Sezione Penale doorgestuurd. Deze rechter heeft ten eerste bepaald dat de overlevering van C.J. op grond van het EAB dat is uitgevaardigd op grond van een strafrechtelijke veroordeling moet worden geweigerd, en ten tweede dat dit vonnis moet worden erkend en op Italiaans grondgebied ten uitvoer moet worden gelegd. De Italiaanse autoriteiten hebben vastgesteld dat de periode van hechtenis van 17.09.2019 tot 16.12.2019, en ook de periode die loopt van 29.12.2020 tot aan de datum van het

vonnis, dat wil zeggen in totaal 219 dagen, moeten worden afgetrokken van de straf van 4 jaar en 2 maanden. Na de erkenning van dat strafvonnis hebben de Italiaanse rechterlijke autoriteiten vastgesteld dat de totale straf die nog moet worden ondergaan 3 jaar, 6 maanden en 21 dagen was, en zij hebben bepaald dat die straf in Italië moest worden uitgevoerd met inachtneming van de Italiaanse wetgeving.

- 8 Van het vonnis van de Corte di Appello di Roma is kennisgegeven aan de Curte de Apel București zonder enige verwijzing naar de tenuitvoerlegging van het erkende vonnis. Met betrekking tot het vonnis van de Corte di Appello di Roma wordt aangevoerd dat er geen verplichte weigeringsgronden zijn en, aangezien de gezochte persoon legaal en daadwerkelijk verblijf heeft in Italië, er geen redenen zijn om de tenuitvoerlegging van de straf in Roemenië op te leggen, gegeven het feit dat de tenuitvoerlegging van die straf in Italië, na de erkenning van het buitenlandse vonnis, meer voldoet aan het vereiste van sociale re-integratie van betrokkene.
- 9 Nadat op 3 juni 2021 aan de Corte di Appello di Roma en aan de Italiaanse minister van Justitie is gevraagd mede te delen of de wijze waarop de straf ten uitvoer moet worden gelegd was gewijzigd en ook om informatie over de aanvang en het einde van de straf, heeft de minister van Justitie op 24 juni 2021 een certificaat van tenuitvoerlegging, SIEP 754/2021, doorgestuurd dat op 11 juni 2021 is afgegeven door het Procura della Repubblica di Roma – Ufficio Esecuzioni Penali (parket Rome - Bureau executie strafzaken). Daaruit blijkt dat naar aanleiding van de erkenning door de Italiaanse autoriteiten van de strafrechtelijke veroordeling die in Roemenië ten aanzien van C.J. is uitgesproken, van de gevangenisstraf van 4 jaar en 2 maanden de voorlopige hechtenis in de gevangenis van 3 maanden (17 september 2019 - 16 december 2019) wordt afgetrokken, *dat de rechtspositie van de veroordeelde huisarrest is in de zin van artikel 656, lid 10, van het wetboek van strafvordering*, en [dat het wat betreft de staat van tenuitvoerlegging gaat om] een — **Bevel tenuitvoerlegging met opschorting** — *huisarrest, uitgevaardigd op 20 mei 2021, en dat de straf die nog moet worden ondergaan 3 jaar en 11 maanden gevangenisstraf is (aanvang van de straf: 29 december 2020, en einde van de straf: 28 december 2024).*
- 10 In de brief van 28 juni 2021 die is gericht aan de Corte di Appello di Roma en aan de Italiaanse minister van Justitie, heeft de Curte de Apel București eraan herinnerd ten eerste dat de Roemeense rechterlijke autoriteiten geen toestemming hebben gegeven voor de erkenning door de Italiaanse Republiek van de strafrechtelijke veroordeling en de overname van de tenuitvoerlegging van de straf die is opgelegd aan de verdachte C.J., en ten tweede dat, zolang er geen mededeling is gedaan van het begin van de tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf door de gevangenneming van de veroordeelde persoon, Roemenië ten volle het recht behoudt over te gaan tot de tenuitvoerlegging van vonnissen die op zijn grondgebied zijn gewezen in de zin van artikel 22, lid 1, van kaderbesluit 2008/909, en dat het bevel tot tenuitvoerlegging van vrijheidsstraf nr. 200/2017/10.11.2020 en ook het EAB van kracht blijven.

- 11 Op 14 juli 2021 hebben de Italiaanse rechterlijke autoriteiten het certificaat van tenuitvoerlegging SIEP 754/2021 doorgestuurd dat op 1 juli 2021 is afgegeven door het Procura della Repubblica di Roma – Ufficio esecuzioni. Dit certificaat heeft dezelfde inhoud als het certificaat dat op 11 juni 2021 is doorgestuurd, maar het bevat de volgende, aanvullende, vermelding: „Wat betreft de staat van het huisarrest is men in afwachting van een beslissing van de toezichthoudende rechter met betrekking tot een alternatieve maatregel”.
- 12 Gegeven het conflict dat er bestaat over de wijze waarop de Roemeense en de Italiaanse rechterlijke instanties kaderbesluit 2002/584 en kaderbesluit 2008/909 uitleggen, wordt aan de Curte de Apel București, Secția I Penală— verwijzende rechter —, gevraagd zich uit te spreken over de geldigheid van het nationale bevel om tot tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf over te gaan en van het EAB, en ook om aan het Hof van Justitie een verzoek om een prejudiciële beslissing voor te leggen.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 13 Het Biroul executări penale din cadrul Curții de Apel București – Secția a II-a penală verwijst ter ondersteuning van het verzet en het verzoek om verwijzing naar het Hof van Justitie naar eerdere overwegingen van de Roemeense rechterlijke instantie.
- 14 Voor de incidentele erkenning van een vonnis in een procedure met betrekking tot een EAB waarvan de tenuitvoerlegging is geweigerd op grond van artikel 4, punt 6, van kaderbesluit 2002/584, is immers de toestemming vereist van de veroordelende staat krachtens artikel 25 en artikel 4, lid 2, van kaderbesluit 2008/909.
- 15 Voorts kan een dergelijke procedure die in strijd is met artikel 25 en artikel 4, lid van 2, van kaderbesluit 2008/909, geen rechtsgevolgen hebben voor de veroordeling op het grondgebied van Roemenië.
- 16 Zolang er geen mededeling is gedaan van de aanvang van de tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf door de gevangenneming van de veroordeelde persoon, behoudt Roemenië op grond van artikel 22, lid 1, van kaderbesluit 2008/909 ten volle het recht de vonnissen uit te voeren die op zijn grondgebied zijn gewezen.
- 17 Een dergelijke procedure kan niet worden tegengeworpen aan de veroordelende staat door de erkennende staat, en de beslissing tot erkenning is geen „veroordeling voor dezelfde feiten”, noch in de zin van artikel 4, punt 5, noch in de zin van artikel 3, punt 2, van kaderbesluit 2002/584. Ook als de beslissing tot erkenning uitgelegd zou kunnen worden als een „veroordeling voor dezelfde feiten”, kan voorts worden aangenomen dat de vrijheidsstraf slechts in de uitvoeringsfase verkeert als de veroordeelde persoon gevangen is genomen, omdat het daarvoor niet voldoende is de opschorting van de tenuitvoerlegging van de straf te bepalen.

- 18 Er bestaat dus een conflict over de wijze waarop de bij deze procedure betrokken rechterlijke instanties (van Roemenië en Italië) de aanknopingsregels tussen de twee kaderbesluiten en de rechtsgevolgen die de schending van deze bepalingen teweeg kan brengen, uitleggen.
- 19 C.J. stelt dat de vragen die aan het Hof van Justitie worden voorgelegd, niet relevant zijn in de onderhavige zaak, omdat het verzet tegen de tenuitvoerlegging gebaseerd zou zijn op de onjuiste veronderstelling dat hij nog niet zou zijn begonnen met het uitzitten van zijn vrijheidsstraf in Italië. In werkelijkheid is hij begonnen met het uitzitten van zijn straf overeenkomstig het Italiaanse wetboek van strafrecht en heeft hij 1 jaar, 6 maanden en 13 dagen van de straf ondergaan, waarvan 3 maanden en 28 dagen in detentie en het verschil van 1 jaar, 2 maanden en 15 dagen in huisarrest.
- 20 Ten eerste benadrukt hij dat in het vonnis van de Corte di Appello di Roma, waarin zijn overlevering is geweigerd en de tenuitvoerlegging van de straf in Italië in overeenstemming met het Italiaanse recht is bepaald, wordt aangegeven dat het met het oog op de tenuitvoerlegging van een straf in Italië niet noodzakelijk is dat een certificaat wordt afgegeven door de verzoekende rechterlijke autoriteit, voor zover hij is aangehouden ter uitvoering van het EAB door dezelfde rechterlijke autoriteit die ook om zijn overlevering heeft verzocht. Ten tweede verwijst artikel 4, lid 2, van kaderbesluit 2008/909 nergens naar de verplichting om toestemming te verkrijgen van de veroordelende staat.
- 21 Het Ministerul Public (openbaar ministerie, Roemenië) is het eens met de verwijzing naar het Hof van Justitie.

Korte uiteenzetting van de motivering van de prejudiciële verwijzing

- 22 De verwijzende rechter verzoekt in wezen om de geldigheid van het nationale uitvoeringsbevel van de vrijheidsstraf en van het EAB te onderzoeken, meer in het bijzonder om te beoordelen of het uitvoeringsbevel van de vrijheidsstraf dat is uitgevaardigd door de Roemeense autoriteiten nietig moet worden verklaard ingeval men van oordeel is dat de veroordeling is uitgevoerd, of ten uitvoer wordt uitgelegd door de autoriteiten van de Italiaanse Republiek.
- 23 De verwijzende rechter wijst erop dat bij hem al een vergelijkbaar verzet tegen de tenuitvoerlegging aanhangig is dat op 11 februari 2022 is aangetekend door de Curte de Apel București – Secția I penală in het kader van een procedure die betrekking heeft op de veroordeelde AR. Het enige verschil tussen die twee prejudiciële verwijzingen is de verwijzing naar artikel 54 van de Overeenkomst ter uitvoering van het Schengenakkoord, dat in dit geval niet van toepassing is, zodat zijn verzoek om een prejudiciële beslissing betrekking heeft op dezelfde bepalingen van het Unierecht als de bepalingen die aan de orde zijn in het verzoek om een prejudiciële beslissing in zaak AR (C-179/22).

- 24 Wat betreft de inhoud van het verzoek om een prejudiciële beslissing vraagt deze rechter in de eerste plaats aan het Hof van Justitie of de instemming van de veroordelende staat is vereist op grond van artikel 25 en artikel 4, lid 2, van kaderbesluit 2008/909 met het oog op de incidentele erkenning van een vonnis in een uitvoeringsprocedure van een EAB, waarvan de tenuitvoerlegging is geweigerd op basis van artikel 4, punt 6, van kaderbesluit 2002/584. In de tweede plaats vraagt hij of een dergelijke procedure die in strijd is met artikel 25 en artikel 4, lid 2 van kaderbesluit 2008/909, geen rechtsgevolgen kan hebben voor de veroordeling op het grondgebied van Roemenië, in die zin dat, zolang er nog niet is medegedeeld dat de tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf is begonnen door de gevangenneming van de veroordeelde persoon, de staat van veroordeling (Roemenië) ten volle het recht behoudt over te gaan tot de tenuitvoerlegging van de vonnissen die op zijn grondgebied zijn geweest, overeenkomstig artikel 22, lid 1, van kaderbesluit 2008/909.
- 25 In de motivering van zijn verzoek om een prejudiciële beslissing sluit de verwijzende rechter zich aan bij het betoog van de Biroul executări penale din cadrul Curții de Apel București – Secția a II-a penală.
- 26 Bovendien verklaart deze rechter dat het voor de erkenning van een uit een strafvonnis volgende veroordeling in een uitvoeringsprocedure van een EAB, waarvan de tenuitvoerlegging is geweigerd op basis van artikel 4, punt 6, van kaderbesluit 2002/584, overeenkomstig artikel 4, leden 2 en 5, van kaderbesluit 2008/909 vereist is de betrokken autoriteiten te raadplegen en vooraf de uitdrukkelijke toestemming van de staat van veroordeling met de erkenning van het strafvonnis en de overname van de tenuitvoerlegging in de aangezochte staat te verkrijgen, voor zover de regeling van de staat van tenuitvoerlegging toestaat dat de straf ten uitvoer wordt gelegd op een andere wijze dan de door het gerecht van de staat van veroordeling vastgestelde wijze. Toezending zonder meer van een kopie van het strafvonnis op verzoek van de staat van tenuitvoerlegging in de uitvoeringsprocedure van een EAB vormt geen dergelijke toestemming, aangezien de staat van veroordeling geen garantie heeft verkregen dat de essentiële functies van de vrijheidsstraf ten volle zullen worden vervuld en tegelijk de resocialisatie van de veroordeelde en zijn succesvolle re-integratie in de samenleving zullen worden gefaciliteerd.
- 27 Onder verwijzing naar de arresten van 29 juni 2017, ██████████ (C-579/15), en 24 juni 2019, ██████████ (C-573/17), stelt de verwijzende rechter zich op het standpunt dat de weigering van de staat van tenuitvoerlegging om de gezochte persoon over te leveren en de daadwerkelijke overname, door deze staat, van de tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf deze staat ertoe verplichten, de daadwerkelijke toepassing van deze straf te waarborgen. Indien deze staat deze verplichting niet nakomt, dan zou de veroordeelde in strijd met de kaderbesluiten 2002/584 en 2008/909 straffeloosheid genieten.